

# Aplikace ČGS prakticky – jak získat užitečné informace z databází

*H. Skarková<sup>1</sup>, Z. Krejčí<sup>2</sup>*

<sup>1</sup> Česká geologická služba, Klárov 3, 118 21, Praha 1, helena.skarkova@geology.cz

<sup>2</sup> Česká geologická služba, Leitnerova 22, 658 69 Brno, zuzana.krejci@geology.cz

Česká geologická služba eviduje ve svém centrálním datovém skladu (CDS) velké množství geovědních dat a informací z oborů geologie, bibliografie, kolekcí sbírek, archivní dokumenty a mapy a mnoho dalších. Tato data tvoří z obsahového hlediska tematické skupiny (geologie, hydrogeologie, geochemie, kódovníky, archivní záznamy, dokumentace, atp.), které jsou vzájemně logicky propojeny. Právě díky bohatosti obsahu a logickým vazbám můžeme získat cenné údaje pro podporu práce specialistů, laické veřejnosti i státních orgánů.

Data uložená v CDS jsou zpřístupněna jednak prostřednictvím softwarových rozhraní, která jsou určena zejména pro správce a administrátory CDS a fungují na bázi přímých dotazů do databáze. Vyžadují jednak znalosti dotazovacího jazyka a dále instalaci speciálního programu, výhodou je pak přizpůsobení dat přímo na míru uživatele dle požadavků na jejich další zpracování. Z pohledu zveřejnění dat a informací jsou daleko podstatnější uživatelská rozhraní – *www* aplikace.

Uživatelské aplikace pro vyhledávání dat a informací jsou navrhovány tak, aby si uživatel mohl samostatně zformulovat svůj požadavek vyplývající z jeho potřeb. Uživatel může využívat různá předpřipravená, rozšířená nebo

fulltextová vyhledávání. Dále aplikace nabízí vyhledávání v mapách, vlastní Google vyhledávání nebo i spojování hledaných výrazů pomocí operátorů. Každá databáze obsahuje různé typy dat, proto je vhodné použít i jiné typy vyhledávání nebo jejich kombinace. Pokud např. existuje v databázi i fotodokumentace, pak je výhodné připravit pro uživatele přehlednou fotogalerii s náhledy fotografií, v databázích bibliografického charakteru se lépe uplatní efektivní proces vyhledávání s využitím Booleovských operátorů (např. AND, OR), Předdefinované dotazy (vyhledávání) sdružují data podle společných znaků (např. rok, okres nebo jméno autora). Fulltextové vyhledávání umožňuje najít hledaná slova v celém obsahu databáze, které jsou předem připraveny (oindexovány), v co nejkratším čase. Výhodou vyhledávání pomocí aplikace je intuitivní prostředí, výsledek je pak zobrazen uživateli v pevně dané tabulkové struktuře či mapě.

Cílem přednášky je prezentovat ukázky jednotlivých výše uvedených způsobů vyhledávání, případně dalších nástrojů se zaměřením na praktické tipy a triky, které vycházejí z dlouholeté zkušenosti ČGS při práci na vývoji databází a aplikací.